

УДК 342.5+352

DOI: 10.31359/1993-0941-2020-39-98

---

**О. С. Головащенко**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України

## **ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ОРГАНИ ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ І ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВАХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВЗАЄМОДІЇ**

---

**Анотація.** *Стаття присвячена аналізу правової основи організації та діяльності органів прокуратури та органів місцевого самоврядування у зарубіжних державах та Україні. Підкреслюється, що в рамках конституційної реформи було внесено суттєві зміни до чинного законодавства, які торкнулися правового механізму взаємодії органів прокуратури та місцевого самоврядування.*

**Ключові слова:** *органи прокуратури, органи місцевого самоврядування.*

**Постановка проблеми.** В умовах реформування системи органів публічної влади в Україні важливого значення набуває аналіз зарубіжного досвіду. Євроінтеграційні процеси загострили питання необхідності реформування системи органів про-

куратури та органів місцевого самоврядування в Україні з метою приведення їх будови та функцій у відповідність до європейських стандартів.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** З огляду на актуальність окреслених процесів варто зазначити, що питанням міжнародно-правових стандартів діяльності органів прокуратури приділена значна доктринальна увага таких науковців, як Н. Т. Гончарук, М. В. Косюта, М. І. Мичко, І. В. Плахіна, М. В. Руденко, В. В. Сухонос та ін. Аналіз місцевого самоврядування в адміністративно-територіальному контексті в окремих країнах провели В. Ю. Барвіцький, Ж.-Ф. Девемі, В. Б. Євдокимов, Ж.-Л. Поже, Я. Ю. Старцев, Р. Ф. Туровський, В. І. Чехаріна та ін.

У свою чергу наразі існує потреба проведення активних досліджень трансформації цих органів, особливо у сфері їх взаємодії між собою, що ставиться за **мету статті**, адже це питання залишається надзвичайно дискусійним.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Для з'ясування механізму взаємодії органів місцевого самоврядування та прокуратури в зарубіжних країнах, варто визначитись з місцем, яке вони посідають у системі органів публічної влади, адже це впливає на коло їх повноважень. Наприклад, якщо органи прокуратури перебувають у системі міністерства юстиції або суду, то здебільшого вони займаються кримінальним переслідуванням осіб, які здійснили злочин, підтримують обвинувачення у суді, здійснюють нагляд за місцями позбавлення волі та забезпечують охорону прав і свобод людини і громадянина, інтересів країни тощо. Якщо ж органи прокуратури є окремою самостійною системою, то додаються функції загального нагляду за законністю діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Як свідчить практика, органи прокуратури можуть бути частиною судової системи (Ірландія, Російська Федерація), або належати до Міністерства юстиції (Бельгія, Швеція), або навіть одночасно до обох із них (Франція, Монако, Туреччина) [1], або ж бути незалежною самостійною системою (Україна, Республіка Білорусь, Польща).

Як слушно було зауважено у Рекомендації (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам—членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя: «Рівність стосовно осіб, що постають перед судами, залежить від досягнення більшої узгодженості в роботі прокурорської служби на місцевому, регіональному і центральному рівнях і не лише у відношенні індивідуальних рішень» [2]. Тим самим була підкреслена важливість реформування цього органу для більш тісної та налагодженої взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування у сфері захисту прав осіб.

Майже до кін. XX ст. у державах Центральної та Східної Європи (Республіка Білорусь, Україна, Республіка Молдова, Російська Федерація) існувала модель інституту прокуратури як незалежного державного органу, що здійснював нагляд за додержанням законів в усіх сферах державного і суспільного життя. Варто зазначити, що прокуратура цих країн складала єдину централізовану систему в межах Генеральної прокуратури СРСР, а засади правового статусу закріплювалися у спеціальних розділах та підрозділах конституцій. Становище місцевого самоврядування в цих державах так само мало спільні риси, враховуючи складні умови його існування за радянських часів.

У сучасній демократичній правовій державі органи прокуратури займають особливе місце серед контрольних і наглядових органів, що обумовлено специфікою суспільних відносин, які входять в об'єкт їх діяльності, а також форм здійснення прокурорського нагляду. У більшості країн Центральної та Східної Європи (Литва, Молдова, Румунія, Хорватія, Чехія, Естонія) об'єктом прокурорського нагляду є виключно суспільні відносини, врегульовані кримінальним і кримінально-процесуальним законами. Трансформація ролі та місця прокуратури чітко простежується у Чехії, де на зміну прокуратурі прийшов новий орган. Там діє «*St tn zastupitelstv* » (Служба державного представництва). Так, відповідно до ст. 80 діючої Конституції Чеської Республіки державне представництво здійснює публічне обвинувачення у кримінальному провадженні, виконує інші завдання, покладені на нього законом. У свою чергу відповідно до

ст. 109 до створення інституту державного представництва його функції мала здійснювати прокуратура Чеської Республіки [3, с. 500–530].

Таким чином, прокуратура, на відміну від інших контрольних та наглядових органів, при здійсненні своїх повноважень активно взаємодіє з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування у сфері правоохоронних повноважень. Так, ч. 2 ст. 118 Конституції Литовської Республіки встановлює, що прокурор захищає права і законні інтереси фізичних осіб, суспільства та держави у випадках, передбачених законом. На думку В. Сабутіс, позитивним є той факт, що в Литві було закладено це положення до тексту Конституції. Він звертає увагу на нові пріоритети у захисті інтересів: на першому місці – особа, далі – суспільство, і вже потім – держава. Це відображує точку зору громадянського суспільства Литви, що насамперед права людини мають захищатися прокурором і всією державою [4, с. 49].

Прокуратура як самостійний наглядовий державний орган, що не входить до жодної із гілок влади, була сформована в Білорусі та Україні. Незалежність прокуратури Узбекистану визначена в Конституції, яка містить окрему главу, присвячену прокуратурі. Стаття 120 дає пряму вказівку на те, що органи прокуратури Республіки Узбекистан здійснюють свої повноваження незалежно від яких би то не було державних органів, громадських об'єднань і посадових осіб, підкорюючись лише закону [5]. У 2009 році прокуратура Польщі була виведена із структури Міністерства юстиції і на сьогодні є самостійним державним органом. У свою чергу органи прокуратури Угорщині та Словаччини також є незалежними державними органами з особливим статусом, але їх наглядові повноваження обмежуються перевіркою законності правових актів органів державної влади. Така модель організації прокуратури найбільшою мірою відповідає принципу незалежності наглядових органів, а тому, на думку В. Р. Маркарова, функціонує найбільш ефективно [6, с. 12].

У багатьох країнах світу прокуратура тісно пов'язана із судовою владою. Так, Конституція Італії у ст. 107 закріплює, що

прокуратура користується гарантіями, встановленими для неї законом про судоустрій, підкреслюючи тим самим тісний зв'язок. Відповідно до ст. 124 Конституції Молдови прокуратура віднесена до судової влади, представляє спільні інтереси суспільства і захищає правопорядок, права і свободи громадян, здійснює та керує кримінальним переслідуванням, представляє обвинувачення у судових інстанціях відповідно до закону. Вона самостійна у взаєминах з іншими органами публічної влади [7, с. 88].

Натомість генеральний прокурор Франції підпорядковується Міністерству юстиції. До повноважень прокуратури входить підтримання обвинувачення у суді, здійснення нагляду за судовою поліцією, участь у цивільних справах, коли це стосується інтересів суспільства [8, с. 218]. Прокурори (магістрати) призначаються та звільняються з посади Президентом Франції за рекомендацією міністра юстиції. Водночас міністру юстиції належать і певні повноваження щодо контролю за діяльністю органів прокуратури, зокрема давати прокурорам письмові вказівки щодо вчинення ними певних процесуальних дій [9, с. 100]. Прокуратура Німеччини так само входить до системи органів юстиції, тобто до виконавчої влади (міністерства юстиції), із головним завданням — кримінального переслідування. Вона підпорядкована міністру юстиції і, хоча організаційно становить частину судової системи, до судової влади не належить і є звичайним адміністративним відомством, що складається з двох частин: федеральної та земельної.

Здебільшого в різних країнах прокуратура не є частиною судової влади, проте бере активну участь у здійсненні правосуддя з кримінальних, адміністративних та цивільних справ із метою захисту інтересів держави та суспільства, прав і свобод людини і громадянина, ця ідея була втілена також у Конституціях значної кількості країн Центральної та Східної Європи. Наприклад, прокуратура Румунії у судовій сфері представляє спільні інтереси суспільства і захищає правопорядок, а також права і свободи громадян (ст. 131 Конституції Румунії) [10].

Компетенція прокурорів розглядається у багатьох країнах світу у межах їх функцій у кримінальній сфері. Водночас питан-

ня здійснення прокуратурою повноважень поза сферою кримінально-правових відносин є актуальним для багатьох країн Європи. Показово, що деякі країни (Ірландія, Швеція) наділяють прокурорів повноваженнями з нагляду і контролю у цивільних, а не кримінальних справах. Крім того відбувається звуження обсягу повноважень органів прокуратури з нагляду за дотриманням законодавства поза кримінально-правовою сферою. Здебільшого до компетенції прокурорів входить порушення судового некримінального провадження в усіх випадках, де вони представляють державний інтерес, зокрема щодо судового захисту державної власності (Болгарія, Франція, Нідерланди, Польща, Португалія, Шотландія тощо). У деяких європейських країнах прокурори ініціюють некримінальне судове провадження, де вони представляють інтереси держави, зокрема щодо судового захисту державної власності (наприклад, у Болгарії, Нідерландах, Польщі, Португалії, Франції), а також беруть участь у судових процедурах, пов'язаних із реєстрацією, платоспроможністю, банкрутством чи ліквідацією юридичних осіб (у Бельгії, Іспанії, Португалії, Польщі) [11, с. 103]. Прокурори США, де існує посада аторнея, можуть брати участь у цивільному судочинстві з метою захисту інтересів держави як сторона-позивач і відповідач, а також для дачі висновку щодо конституційності закону. Прокурор має право як порушити справу в суді, так і вступити в процес по справі від імені і в інтересах урядових організацій (міністерств, агентств тощо), а також на захист прав громадян, порушених дискримінаційними діями, вчиненими проти них [12, с. 41].

В Україні за новим законодавством прокурор здійснює нагляд за додержанням і застосуванням законів у формі представництва інтересів громадян або держави у суді, що у свою чергу значно ускладнює процедуру отримання прокурором інформації про можливі порушення з боку службовців, які здійснюють виконавче провадження, якщо прокурор не звертався із позовом у конкретній справі. Разом з тим у деяких європейських країнах саме на прокуратуру покладено функцію здійснення контролю за додержанням і застосуванням законів під час виконавчого провадження (наприклад, у Швеції, Бельгії, Монако, Франції) [1].

Порядок контролю за органами місцевого самоврядування урегульований міжнародними нормативно-правовими актами, зокрема Європейською хартією місцевого самоврядування 1985 р., де у ст. 8 закріплено, що будь-який адміністративний нагляд за органами місцевого самоврядування може здійснюватися тільки згідно з процедурами та у випадках, передбачених конституцією або законом. Такий нагляд, як правило, має на меті лише забезпечення дотримання закону та конституційних принципів, однак вищі інстанції можуть здійснювати адміністративний нагляд за належністю виконання завдань, доручених органам місцевого самоврядування. Адміністративний нагляд за органами місцевого самоврядування здійснюється у такий спосіб, щоб забезпечити домірність заходів контролюючого органу важливості інтересів, які він має намір охороняти [13]. В Україні у зв'язку з виключенням із переліку функцій прокуратури функції загального нагляду за законністю рішень органів місцевого самоврядування виникла законодавча прогалина, яку потрібно заповнити. Відповідно до норм Конституції, Закону України «Про місцеві державні адміністрації» потрібно розв'язати процедурні питання здійснення державною контрольно-наглядових функцій за рішеннями органів місцевого самоврядування.

Прокуратура або орган нагляду в зарубіжних країнах при здійсненні своїх повноважень активним чином взаємодіє з органами державної влади та місцевого самоврядування. Так, Закон Грузії «Про прокуратуру» 1997 р. у ст. 29 закріплює, що прокуратура в межах своїх повноважень надає відповідним державним органам або органам місцевого самоврядування інформацію про стан законності та правопорядку [14]. А стаття 2 Закону «Про прокуратуру Республіки Білорусь» встановлює нагляд за точним та однаковим виконанням законів республіканськими та місцевими органами державного та господарського управління і контролю, місцевими радами депутатів та іншими органами місцевого самоврядування. У статті 22 цього ж Закону серед повноважень прокурорського нагляду при встановленні порушення прокурор має право опротестовувати акти республіканських та місцевих органів державного управління,

органів місцевого самоврядування (п. 1 ч. 2), а також підіймати питання про розпуск Ради депутатів, яка не виконує закони та постанови, прийняті вищим органом державної влади республіки (п. 5 ч. 2). Якщо брати до уваги нагляд прокуратури за діяльністю органів місцевого самоврядування в Польщі, то така необхідність постала у зв'язку з реформуванням системи територіальної організації влади у два етапи: коли спочатку було запроваджено незалежну базову одиницю територіального самоврядування – гміну, а згодом – самоврядування на повітових та воєводських рівнях [15, с. 274].

У контексті нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування досить поширеним у країнах Європи є інститут префектів. Так, згідно зі ст. 122 Конституції Румунії на префектів (які діють на рівні повітів та столиці), крім оскарження рішень органів місцевого самоврядування, покладена функція керівництва децентралізованими службами міністерств та інших центральних органів в адміністративно-територіальних одиницях [16]. В Італії на субрегіональному рівні (у провінціях) також діють префекти, до компетенції яких належать питання безпеки громадян та охорони здоров'я, особливо у період надзвичайних ситуацій. У Франції служба префектів існує на рівні регіонів та департаментів, до обов'язків якої входить нагляд за дотриманням інтересів держави і громадян, а також оскарження законності рішень місцевих органів в адміністративному суді. Одночасно зі зверненням до суду префект має право вимагати негайного припинення виконання відповідного рішення, доки суд не встановить ступінь його законності [17, с. 121].

Взагалі, на думку вітчизняних науковців, на підставі сукупності показників, а саме подібності площі території держави, кількості населення, попереднього державного устрою, оптимальними прикладами для України варто вважати Францію (як країну з тривалими демократичними традиціями) та Польщу (як колишню соціалістичну державу) [18, с. 43].

**Висновки.** Варто зазначити, що проведене дослідження спирається головним чином на законодавство та практику діяльності органів нагляду та місцевого самоврядування у зарубіжних країнах. Проте схожі елементи правових систем і статусу цих

органів робить його досить актуальним для запозичення позитивного досвіду на вітчизняному просторі.

#### Список використаних джерел

1. Enforcement of court decisions in Europe. European commission for the efficiency of justice (CEPEJ); report prepared by the Research Team on enforcement of court decisions (University Nancy (France); Swiss Institute of comparative law). URL: [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/series/Etudes8Execution\\_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/series/Etudes8Execution_en.pdf).
2. Рекомендація Rec (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам—членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 724 Засіданні заступників міністрів 6 жовт. 2000 р.). URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/7442a47eb0b374b9c2257d8700495f8b/\\$FILE/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20Rec%20%282000%29%2019.pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/7442a47eb0b374b9c2257d8700495f8b/$FILE/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20Rec%20%282000%29%2019.pdf).
3. Конституция Чешской Республики от 16 декабря 1992 г. Конституции государств Европы: в 3 т. под общ. ред. Л. А. Окунькова. Москва. 2001. Т. 3. 793 с.
4. Сабутіс В. Демократичне управління і незалежний прокурор: досвід Литви. Реформування органів прокуратури України: проблеми і перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (2–3 жовт. 2006 р.). 2006. 49 с.
5. Конституція Республіки Узбекистан. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>.
6. Маркаров В. Р. Конституционно-правовой статус прокуратуры в Российской Федерации и зарубежных государствах: сравнительно-правовое исследование : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Рос. акад. нар. хоз-ва и гос. службы при Президенте РФ. Москва, 2012. 26 с.
7. Дьякону В. Прокуратура Молдовы — централизованный орган судебной власти. *Реформування органів прокуратури України: проблеми і перспективи*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (2–3 жовт. 2006 р.). Київ, 2006. С. 87–89.
8. Решетников Ф. М. Правовые системы стран мира. Москва : Юрид. лит. 1993. 256 с.
9. Михайленко О. Р. Прокуратура Франції: становлення та повноваження. *Право України*. 2000. № 2. С. 100.
10. Конституция Румынии. URL: <http://www.constitutions.ru>.
11. Руденко М. Роль прокуратури поза межами кримінального судочинства: сучасна українська модель. *Юридичний журнал*. 2009. Вип. 4. № 1. С. 24–28. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3182>.

12. Плахіна І. В. Особливості органів прокуратури зарубіжних країн. *Часопис Академії адвокатури України*. 2014. Т. 7. № 4(25). С. 37–43.
13. Європейська Хартія місцевого самоврядування. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_036#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text).
14. Закон Грузії «Про прокуратуру». URL: <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/19090/12/ru/pdf>.
15. Прокопенко Л. Адміністративний нагляд за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні та Польщі: порівняльний аналіз. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Дніпро, 2011. Вип. 1. С. 273–280.
16. Конституція Румунії. URL: <http://www.constitutions.su>.
17. Черкасов А. Сравнительное местное управление: теория и практика. Москва: ФОРУМ – ИНФРА – М. 1998. 160 с.
18. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у межах нової системи територіальної організації влади в Україні. Аналітична доповідь. За заг. ред. Г. В. Макарова. Нац. інститут стратегічних досліджень. Київ. 2011. С. 43.

### References

1. Enforcement of court decisions in Europe. European commission for the efficiency of justice (CEPEJ); report prepared by the Research Team on enforcement of court decisions (University Nancy (France); Swiss Institute of comparative law). URL: [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/series/Etudes8Execution\\_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/series/Etudes8Execution_en.pdf) [in English].
2. Rekomendatsiia Rec (2000) 19 Komitetu Ministriv Rady Yevropy derzhavam-chlenam shchodo roli prokuratury v systemi kryminalnoho pravosuddia (ukhvalena Komitetom Ministriv Rady Yevropy na 724 Zasedanni zastupnykiv ministriv 06 zhovtnia 2000 roku). URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/7442a47eb0b374b9c2257d8700495f8b/\\$FILE/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20Rec%20%282000%29%2019.pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/7442a47eb0b374b9c2257d8700495f8b/$FILE/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20Rec%20%282000%29%2019.pdf) [in Ukrainian].
3. Konstytutsiia Cheshskoi Respublyky ot 16 dekabria 1992 hoda. Konstytutsyy hosudarstv Evropy. V 3 t. Pod obshch. red. L. A. Okunkova. T. 3. Moskva. 2001. 793 s.[in Russian]
4. Sabutis V. (2006). Demokratychne upravlinnia i nezaleznyi prokuror: dosvid Lytvy. Reformuvannia orhaniv prokuratury Ukrainy: problemy i perspektyvy. Mater. mizhnar.nauk.-prakt. konf. (2–3 zhovtnia 2006) [in Ukrainian].
5. Konstytutsiia Respublyky Uzbekystan. URL: <http://nbuviap.gov.ua/asambleya/constitutions.php> [in Ukrainian].
6. Markarov V. R. (2012). Konstytutsyonno-pravovoi status prokuratury v Rossyiskoi Federatsyy y zarubezhnykh hosudarstvakh: sravnytelno-

- pravovoe yssledovanye : Extended abstract of candidate's thesis. Moskva. [in Russian]
7. Diakonu V.(2006). Prokuratura Moldovu – tsetralyzovannui orhan sudebnoi vlasty. Reformuvannia orhaniv prokuratury Ukrainy: problemy i perspektyvy. Mater. mizhnar.nauk.-prakt. konf. (2–3 zhovtnia 2006). Kuiv, 87–89 [in Ukrainian].
  8. Reshetnykov F. M. (1993). Pravovue systemu stran mira. Moskva : Yuryd. lyt. [in Russian]
  9. Mykhailenko O. R. (2000). Prokuratura Frantsii: stanovlennia ta povnovazhennia. *Pravo Ukrainy*. № 2. [in Ukrainian].
  10. Konstytutsiia Rumynyy. URL: <http://www.constitutions.ru>. [in Russian]
  11. Rudenko M. (2009). Rol prokuratury poza mezhamy kryminalnoho sudochynstva: suchasna ukrainska model. *Yurydychnyi zhurnal. Issuer 4*. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3182> [in Ukrainian].
  12. Plakhina I. V. (2014). Osoblyvosti orhaniv prokuratury zarubizhnykh krain. *Chasopys Akademii advokatury Ukrainy*. Vol. 7. № 4(25), 37–43[in Ukrainian].
  13. Yevropeiska Khartiia mistsevoho samovriaduvannia. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_036#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text) [in Ukrainian].
  14. Zakon Hruzii «Pro prokuraturu». URL: <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/19090/12/ru/pdf> [in Ukrainian].
  15. Prokopenko L. Administratyvnyi nahliad za diialnistiu orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini ta Polshchi: porivnialnyi analiz. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*. Dnipro. 2011.Vyp. 1, 273–280[in Ukrainian].
  16. Konstytutsiia Rumuniyy. URL: <http://www.constitutions.ru> [in Ukrainian].
  17. Cherkasov A.(1998). Sravnytelnoe mestnoe upravlenye: teoriya y praktyka. Moskva: Yzdatelstvo, «FORUM – YNFRA – M». [in Russian]
  18. Vzaiemodiia orhaniv derzhavnoi vlady ta mistsevoho samovriaduvannia u mezhakh novoi systemy terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini. Analychna dopovid. Za zah. red. H. V. Makarova. Nats. instytut stratehichnykh doslidzhen. Kyiv. 2011. S. 43.[in Ukrainian].

**О. С. Головащенко**

**Органы местного самоуправления и органы прокуратуры в Украине  
и зарубежных странах: сравнительный анализ взаимодействия**

***Аннотация.** Работа посвящена анализу правовой основы организации и деятельности органов прокуратуры и органов местного самоуправления в Украине и зарубежных странах. Подчеркивается, что в рамках консти-*

туционной реформы были внесены существенные изменения в действующее законодательство, которые коснулись правового механизма взаимодействия органов прокуратуры и местного самоуправления.

**Ключевые слова:** органы прокуратуры, органы местного самоуправления.

O. S. Holovashchenko

**Local self-governments and the Prosecutor's Office in Ukraine and foreign countries: a comparative analysis of the interaction**

**Summary.** *The article is devoted to the analysis of the legal basis for the organization and activities of prosecutors and local self-governments in Ukraine and foreign countries. It is emphasized that as part of the constitutional reform, significant changes were made to the current legislation, which affected the legal mechanism of interaction between prosecution authorities and local self-government. In the context of reforming the system of public authorities in Ukraine, the analysis of foreign experience becomes important. The ongoing European integration processes have exacerbated the need to reform the prosecutor's office and local governments in Ukraine. There is a need for active research into the transformation of prosecutor's office and local governments, especially in the area of their interaction with each other, as this issue is extremely controversial. The Prosecutor's Office in foreign countries, in the exercise of its powers, actively cooperates with public authorities and local governments.*

*As practice shows, the prosecutor's office can be part of the judiciary (Ireland, Russia), or belong to the Ministry of Justice (Belgium, Sweden), or even both of them (France, Monaco, Turkey), or be independent (Ukraine, Belarus, Poland, Slovakia, Hungary). In most countries of Central and Eastern Europe (Lithuania, Moldova, Romania, Croatia, the Czech Republic, Estonia), the object of prosecutorial supervision is exclusively public relations regulated by criminal and criminal procedure laws. In the context of overseeing the activities of local governments, the institution of prefects (Romania, Italy, France) is quite common in European countries.*

*It is noted that in some European countries the Prosecutor's Office is responsible for monitoring the observance and application of laws during enforcement proceedings (for example, in Sweden, Belgium, Monaco, France).*

*The procedure for controlling local self-government bodies is regulated by international legal acts, in particular, the European Charter of Local Self-*

*Government of 1985, which stipulates that any administrative supervision of local self-government bodies may be exercised only in cases provided by constitution or law. Such oversight is usually intended only to ensure compliance with the law and constitutional principles, but higher authorities may exercise administrative oversight over the proper performance of tasks assigned to local governments. It is noted that in Ukraine, due to the exclusion from the list of functions of the prosecutor's office of the function of general supervision over the legality of decisions of local self-government bodies, there is a legislative gap that needs to be filled. According to the current legislation, it is necessary to resolve procedural issues of the state's control and supervision functions over the decisions of local self-government bodies.*

*It is noted that the study is based mainly on the legislation and practice of the prosecutor's office and local self-government in foreign countries. However, similar elements of legal systems and the status of these bodies make it relevant enough to learn from the positive experience in the domestic space.*

**Keywords:** *local self-government, the Prosecutor's Office, European integration processes, institution of prefects.*